

PRIRUČNIK ZA OSIGURANJE KVALITETA

Sarajevo, decembar 2023. godine

Sadržaj

Politika kvaliteta Univerziteta u Sarajevu.....	3
Politika kvaliteta studijskih programa Univerziteta u Sarajevu.....	5
Opšti principi i kultura kvaliteta	7
Sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu.....	9
Standardi, kontekst i dokumenti upravljanja kvalitetom	15

Politika kvaliteta Univerziteta u Sarajevu

Politika kvaliteta predstavlja materijalni odraz misije i vizije Univerziteta u Sarajevu i kao takva definiše osnovne vrijednosti, načela i principe pri vođenju, planiranju, koordinaciji, implementaciji i nadgledanju svih aktivnosti Univerziteta. Politika kvaliteta utemeljuje i jača kulturu kvaliteta Univerziteta, te predstavlja temelj sveobuhvatnog sistema osiguranja i unapređenja različitih procesa i aktivnosti koji uključuje akademske, intelektualne, društvene i poslovne rada i djelovanja Univerziteta u Sarajevu.

Politika podržava nastojanja Univerziteta u Sarajevu da postane internacionalno prepoznat, društveno odgovoran i angažiran, te poslovno uspješan univerzitet, koji aktivno radi na jačanju svijesti/znanja o potrebi jačanja društvene kohezije i inkluzije, dostizanja globalnih ciljeva održivog razvoja, te perspektivama Europskih integracija. Univerzitet u Sarajevu predano radi na jačanju bosanskohercegovačkog prostora visokog obrazovanja kroz produktivnu saradnju sa svim relevantnim institucijama u cilju kontinuiranog poboljšanja položaja visokog obrazovanja u našem društvu, ali i Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Politika kvaliteta podržava trajno opredjeljenje za izgradnju kulture kvaliteta koja počiva na promovisanju izvrsnosti kao osnovnog obrasca ponašanja svih uključenih, a prvenstveno osoblja i studenata, pri obavljanju svakodnevnih poslova i aktivnosti. U tom smislu, kultura kvaliteta podrazumijeva osiguranje uslova (uključujući materijalne resurse i znanje) za permanentnu samoevaluaciju sa ciljem kontinuiranog poboljšanja. Studenti i zaposlenici imaju pravo i dužnost da realiziraju politiku kvaliteta koja je utemeljena na prepoznavanju i vrednovanju njihovih raznovrsnih doprinosa: stvaranju sinergetskog efekta između naučno/umjetničko-istraživačke i obrazovne aktivnosti, transferu znanja i inovacija, socioekonomskom impaktu, internacionalizaciji, inoviranju, nauci, umjetnosti, sportu i kulturi.

Poštujući dobre upravljačke prakse, sve odluke se donose na osnovu činjenica, a procesi digitalne transformacije bazirane na harmoniziranom informacionom sistemu, postaju sastavni dio poslovanja Univerziteta u Sarajevu. Time se stvara mogućnost efektnog i efikasnog praćenja i izvještavanja o socijalnim, okolišnim i ekonomskim aspektima poslovanja. Istovremeno se postiže visok nivo otvorenosti i transparentnosti što je preduslov za adekvatno pozicioniranje Univerziteta u Sarajevu u Evropskom prostoru visokog obrazovanja, ali i u Bosni i Hercegovini.

Kroz kulturu kvaliteta se promoviraju: (i) akademske slobode i odgovornost, (ii) naučno/umjetničko-istraživački i akademski integritet i etika, (iii) poduzetnost, radoznalost, kreativnost i kritički pristup, (iv) trans/interdisciplinarne saradnje i moderni pristupi istraživanju (RRI – odgovorno istraživanje i inovacije). Na taj način se gradi atmosfera povjerenja, sigurnosti i odanosti što je osnov atraktivnog, poticajnog okruženja za učenje, podučavanje i istraživanje.

Politika kvaliteta se realizira i osigurava putem:

- a. Snažne internacionalizacije Univerziteta, koja uključuje aktivnosti na eksternom mjerenju i prepoznavanju dostignutog nivoa izvrsnosti u Regionu i EU (univerzitetskih benchmarking mreže – poređenje po istim indikatorima kvaliteta, eksterna evaluacija), zatim i aktivnosti na uključivanju u internacionalne istraživačke mreže i projekte, te aktivnosti na stvaranju uslova da razmjena nastavnika i studenata postane svakodnevna i obavezna praksa;
- b. Različitim mjerama koje će potaći sve učesnike, a posebno studente, da se osjete dijelom jedne snažne akademske zajednice i relevantnim da vlastitim inicijativama i idejama

doprinesu unapređenju kvaliteta Univerziteta. Osnovu ovih mjera čini snažna promocija interne saradnje među fakultetima, nastavnicima i studentima, a koja se bazira na okupljanju ljudi s ciljem rješavanja problema ili inoviranja istraživačke i obrazovne prakse, kao i unapređenja društvenog/intelektualnog iskustva pojedinaca;

- c. Lične odgovornosti svih učesnika za proaktivno permanentno napredovanje, praćenje potreba društva, te zahtjeva razvoja naučno/umjetničko-istraživačkog i obrazovnog područja, te internacionalnih akademskih kriterija izvrsnosti, a posebno za javnu efektanu komunikaciju svih vidova postignuća, a putem raznolikih socijalnih mreža;
- d. Sistema osiguranja kvaliteta, koji obezbjeđuje fokus na korisnika/društvo, liderstvo, zatim integrira sve sisteme unutar jedinstvenih planskih akata, permanentno interno i eksterno evaluiranje i unapređenje;
- e. Jačanja društvene interaktivnosti i uključenosti, i to putem aktivnosti na gradnji društvenog partnerstva kao osnova za izgradnju efikasnog sistema transfera i korištenja novih tehnologija i znanja, zatim borbom za ideal „dostupnog i relevantnog obrazovanja“, borbom protiv bilo kojeg oblika diskriminacije i slavljenjem raznolikosti kulture, izražavanja i misli, i kreativnim, inovativnim i produktivnim prijedlozima za rješenje gorućih društvenih i ekonomskih problema, te jačanju svih okolinsko prijatnih i društveno odgovornih praksi.

Politikom kvaliteta rukovodstvo Univerziteta iskazuje svoju dugoročnu opredjeljenost za obezbjeđenje adekvatnih upravljačkih, materijalnih (prvenstveno infrastrukture) i humanih resursa neophodnih za njenu realizaciju, redovno preispitivanje i unapređenje.

Rukovodstvo Univerziteta u Sarajevu prepoznaje važnost timskog rada, decentraliziranog i demokratskog načina odlučivanja i to po osnovu činjenica i jasno definisanih kriterija.

Stalno unapređenje kvaliteta treba da se odvija po principu poboljšanja „korak po korak“, što obezbjeđuje uspostavljeni sistem osiguranja kvaliteta, a preko jasno definisanih ciljeva, indikatora kvaliteta, te preventivnih i korektivnih mjera koje sprečavaju/uklanjaju neusaglašenosti. Unapređenje kvaliteta je obaveza, kako rukovodstva Univerziteta, tako i rukovodstva svih članica, ali i svakog pojedinca.

Rukovodioci Univerziteta i članica su dužni da osiguraju promociju i razumijevanje ove politike, te njenu potpunu implementaciju.

Rektor Univerziteta u Sarajevu

19 Decembar 2023.god.

Prof.dr. Rifat Škrijelj

Politika kvaliteta studijskih programa Univerziteta u Sarajevu

Univerzitet u Sarajevu strateški je opredijeljen da prepoznaje i podržava izvrsnost, kao osnovni obrazac ponašanja svih uključenih u realizaciju studijskih programa, prvenstveno osoblja i studenata, kao i u osiguranju uslova (koji podrazumijevaju materijalne resurse i znanje) a s ciljem postizanja vrhunskih rezultata i visokih standarda kvaliteta studijskih programa koji se izvode na Univerzitetu. Fleksibilnim skupom obaveznih i izbornih predmeta/modula, te za određene studijske programe i praktičnog rada, studentske prakse i završnog rada čijim savladavanjem se obezbjeđuje dostizanje planiranih ishoda učenja postiže se zaokružena cjelina učenja koja vodi ka konkretnoj kvalifikaciji.

Kvalitet studijskih programa osigurava se kroz:

- Potpunu posvećenost promovisanju izvrsnosti studijskih programa uspostavom načina rada i standarda kojim se potiču kreativnost i izvrsnost, a odgovornost za kvalitet uspostavlja na svim nivoima: institucionalnom, lokalnom i individualnom nivou, koji će doprinijeti unapređenju kvaliteta nastavnog procesa, ali i razvoju privrede i društva u Bosni i Hercegovini;
- Usklađenost sa:
 - Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja i njihovo praćenje,
 - formalno usvojenim dokumentima Agencije za razvoj visokog obrazovanje i osiguranja kvaliteta Bosne i Hercegovine, kao i
 - ostalim zakonima i propisima na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, te
 - propisima i aktima Univerziteta, među kojima su Politika kvaliteta Univerziteta i ovaj dokument kojim se službeno potvrđuje predanost promoviranju kulture kvaliteta i stalnom poboljšanju sistema osiguranja kvaliteta, kao i ostali dokumenti Univerziteta kojima se propisuju organizacijska arhitektura sistema upravljanja i osiguranja kvaliteta i uređuju svi procesi koji pri realizaciji studijskih programa na Univerzitetu;
- Uspostavu sistema praćenja pokazatelja unapređenja kvaliteta i kontinuirano evaluiranje postignutog nivoa kvaliteta studijskih programa Univerziteta od strane svih sudionika nastavnog procesa, poslodavaca, društvene zajednice, te institucija za akreditaciju studijskih programa s ciljem osiguravanja potpune implementacije svih ciljeva i aktivnosti formalno definiranih Politikom kvaliteta Univerziteta, ovim dokumentom, kao i ostalim dokumentima Univerziteta, a u slučaju uočenih nedostataka predano preispitivanje, donošenje mjera za njihovo otklanjanje te učenje iz takvog iskustva;
- Razvoj novih i osavremenjavanje postojećih studijskih programa uz stalno inoviranje i unapređenje nastavnog sadržaja u skladu sa tehnološkim razvojem, savremenim tokovima razvoja nauke i tehnike sa jedne i privrednog i razvoja društva u cjelini sa druge strane, njegujući autentičnost proizašlu iz tradicije i najboljih nacionalnih praksi te najboljih međunarodnih praksi;
- Unapređenje načina izvođenja nastavnog procesa: metoda podučavanja i provjere znanja u središtu kojih je student, čime se potiču brži obrazovni i stručni razvoj studenata te postiže njihova bolja motiviranost za rad;
- Transparentost, aktivnu ulogu i saradnju svih sudionika nastavnog, naučnog, umjetničkog rada Univerziteta, uz njihovo timsko djelovanje u realizaciji studijskog programa

omogućujući provedbu studijskog programa kao cjeline, a ne kao skupine izolovanih predmeta/modula;

- Prepoznavanje, poticanje i pružanje podrške osoblju i studentima u njihovim nastojanjima i težnji za izvrsnošću (kroz kontinuirani profesionalni razvoj, mobilnost i sl.);
- Poticanje i jačanje internacionalizacije;
- Osiguranje odgovornosti, etičnosti i jednakih mogućnosti za sve sudinike u realizaciji studijskih programa.

Rektor Univerziteta u Sarajevu

19 Decembar 2023.god.

Prof.dr. Rifat Škrijelj

Opšti principi i kultura kvaliteta

Uspostava sistema za osiguranje kvaliteta na Univerzitetu u Sarajevu vodi se sljedećim načelima: promovisanje stalnog unapređenja kvaliteta implementacije studijskih programa visokog obrazovanja; kao i primjena najboljih međunarodnih pristupa i praksi visokog obrazovanja.

Što se tiče osiguranja kvaliteta, Univerzitet u Sarajevu je opredijeljen za sistematičan, strukturiran, cjelovit i transparentan način uspostavljanja, održavanja i kontinuiranog poboljšanja osiguranja i upravljanja kvalitetom u registriranim djelatnostima Univerziteta i njegovih članica.

U svrhu promoviranja evropskog kvaliteta u visokom obrazovanju, Univerzitet u Sarajevu je uspješno implementirao zakonske procedure institucionalne evaluacije i akreditacije Univerziteta. Iza prve eksterne institucionalne evaluacije Univerziteta u Sarajevu, koju je provela Evropska asocijacija univerziteta (EUA) 2004. Univerzitet je, po stjecanju potrebnih preduvjeta, aplicirao i za domaću proceduru eksterne evaluacije i institucionalne akreditacije Univerziteta u Sarajevu, u skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH i Zakonom o visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevo.

Na osnovu Rješenja o akreditaciji broj: 11-05-38-32838-5/14 od 18. 09. 2014. g, izdatog na period od pet godina od nadležnog Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo u skladu sa Preporukom nezavisne Komisije eksperata Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH, Univerzitet u Sarajevu je 26. septembra 2014. g. upisan u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, čime se potvrđuje ispunjenost minimalnih standarda i kriterija osiguranja kvaliteta.

Procedura eksterne evaluacije Univerzitet u Sarajevu je uspješno provedena u 2019. godini kada je reakreditiran na novih pet godine, te mu akreditacija vrijedi do 19. septembra 2024. godine.

Strategija Univerziteta je razrađena u dokumentu **Strategija razvoja Univerziteta u Sarajevu 2019.-2023.**

Misija Univerziteta u Sarajevu

Koristeći iskustvo i tradiciju, kreiramo inspirativno, inkluzivno i atraktivno okruženje za učenje, poučavanje, istraživanje i umjetnički rad, u kojem studenti, istraživači i nastavnici mogu kritički promišljati, stvarajući inovativna i održiva rješenja.

Vizija Univerziteta u Sarajevu

Univerzitet u Sarajevu – mjesto gdje se susreću, isprepliću, nadopunjuju i razvijaju ljudi, težnje, ideje, kulture i izvrsnost, stvarajući snažnu i kohezivnu silu koja spaja cijeli region i BiH.

Univerzitet se profilira kao proaktivan, pouzdan, prepoznat, atraktivni partner i produktivni i kreativni član globalne, EU i regionalne akademske zajednice.

Strategija razvoja Univerziteta se fokusira na razvoj niza specifičnih ciljeva i aktivnosti za poboljšanje izvrsnosti u šest središnjih područja, tj. jedinstvenom ciljnom području razvoja Univerziteta: internacionalizacija (međunarodna saradnja), nastavni proces i uključivanje studenata, stabilnost poslovanja kroz dostupne resurse, finansijske tokove, naučnoistraživački rad, umjetnost, kulturu i sport te kroz informatizaciju i izgradnju sveobuhvatnog sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom. Kroz šest navedenih područja poseban fokus će biti na

jačanju multidisciplinarnosti i interdisciplinarnosti te ostvarivanju četvrte misije modernih uspješnih i prepoznatljivih univerziteta – socijalne inovacije: jasan i prepoznat pozitivan utjecaj na društveno-ekonomska i politička kretanja, a putem stvaranja prostora za uključivanje svih, a posebno marginaliziranih društvenih grupa, te putem jasnog i otvorenog javnog angažmana, promoviranja etičke i društvene odgovornosti.

U procesu strateškog planiranja unutar svakog navedenog područja postavljeni su strateški ciljevi iz kojeg su derivirani operativni ciljevi i aktivnosti.

Kako bi se obezbijedila konzistentnost, odnosno potakla ubrzana transformacija Univerziteta u smislu prilagođavanja i poštovanja zahtjeva novog legislativno-institucionalnog okvira za visoko školstvo u Kantonu Sarajevo, kao i opredjeljenja da se provede efikasna funkcionalna integracija Univerzitet, određeni su strateški pravci vezani za razvoj šest navedenih područja:

1. u području finansija glavni strateški prioritet je informatizacija i konsolidacija finansijskog poslovanja i finansijskog izvještavanja, odnosno stabilnost finansijskih tokova Univerziteta u svim aspektima rada;
2. u području nastave i studentskih pitanja glavni strateški prioritet je izvrsnost u nastavnom procesu i kontinuitet u „podmlađivanju“ akademske zajednice i permanentnom osnaživanju sposobnosti akademskog i neakademskog osoblja, razvoju zajedničkih, međunarodnih atraktivnih studijskih programa, modernizaciji procesa podučavanja i učenja te uvođenju „na istraživanju zasnovanog“ nastavnog procesa, kao i uključivanju studenata u sve procese odlučivanja na Univerzitetu;
3. u području naučnoistraživačkog rada fokus je stavljen na promociju i podršku naučnoj izvrsnosti i relevantnosti kroz unapređenje sistema upravljanja i osnaživanja NI/UI radom čiji je prevashodni cilj povećanje intelektualnog outputa pojedinca ali i institucije u cjelini kako bismo jasno promovirali Univerzitet kao pouzdanog i poželjnog partnera, te Univerzitet kao mjesto dijaloga i promišljanja i stvaranja koje okuplja potentne inovativne ljude i ideje;
4. u području međunarodne saradnje glavni strateški prioritet je institucionalizacija procesa internacionalizacije na Univerzitetu, kako bi se stvorili uvjeti za delokalizaciju procesa obrazovanja ali i istraživanja, te studentima i akademskom i neakademskom osoblju pružila prilika da steknu interkulturalne, generalne i prenosive sposobnosti koje će omogućiti i njima kao pojedincima ali i Univerzitetu i BiH da uspješno odgovorimo na izazove modernog informatičkog, brzo napredujućeg globalnog društva;
5. u području umjetnosti, kulture i sporta stavljen je fokus na poticanje inkluzivnosti, multikulturalnosti i izvrsnosti te unapređenje rada i razvoja umjetnosti, kulture i sporta Univerziteta u Sarajevu, odnosno zdravlja i dobrobiti studenata, njihovog javnog angažmana u područjima umjetnosti, kulture i sporta kako bismo maksimizirali svoj doprinos ali i utjecali na prepoznatljivu komponentu obrazovanja na Univerzitetu, te postali najbolji promotori Univerziteta;
6. u području sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom definirana su tri strateška cilja: jačanje informatizacije i kapaciteta za unutrašnje osiguranje kvaliteta na Univerzitetu, osiguranje standarda kvaliteta visokog obrazovanja na Univerzitetu koji će omogućiti punu implementaciju sistema upravljanja kvalitetom. Kao treći strateški cilj prepoznata je promocija i podrška izvrsnosti.

Sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu

Tijela Univerziteta i članica, u skladu sa nadležnostima utvrđenim zakonom, drugim propisima, Statutom Univerziteta i općim aktima, u provedbi postupaka osiguranja i unapređenja kvaliteta međusobno saraduju u svim područjima djelovanja Univerziteta.

Univerzitet i njegove članice, u skladu s aktima Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH, uspostavljaju i razvijaju sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom.

Sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom podliježu se periodičnim unutrašnjim i vanjskim (institucionalna akreditacija i akreditacija studijskih programa) postupcima ocjenjivanja.

Sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom odnosi se na:

- a) funkcije i ciljeve Univerziteta i njegovih članica,
- b) procedure za osiguranje kvaliteta u upravljačkoj strukturi,
- c) realizaciju studijskih programa,
- d) unapređenje procesa provjere znanja i ocjenjivanja studenata,
- e) uvođenje i jačanje prakse samoevaluacije, benchmarkinga i peer reviewa kao mehanizama stalnog unapređenja kvaliteta na Univerzitetu i članicama,
- f) naučnoistraživačke, umjetničke i umjetničkoistraživačke djelatnosti članica Univerziteta,
- g) ljudske resurse,
- h) univerzitetsku i infrastrukturu članica Univerziteta,
- i) informacione sisteme i tehnologije,
- j) informiranje i pristup informacijama i
- k) međunarodnu saradnju.

Obaveze u vezi sa sistemom osiguranja i upravljanja kvalitetom, uključujući definiranje tijela i postupaka za osiguranje i unapređenje kvaliteta, preciznije se uređuju Pravilnikom o upravljanju kvalitetom Univerziteta.

Organizaciju sistema upravljanja i osiguranja kvaliteta na Univerzitetu čine:

- Odbor za upravljanje kvalitetom na Univerzitetu,
- Služba za osiguranje kvaliteta Univerziteta,
- odbori za osiguranje kvaliteta na članicama i u Centru za interdisciplinarnе studije (CIS),
- uredi za osiguranje kvaliteta na članicama, i
- stručna i savjetodavna tijela Univerziteta i članica nadležna za osiguranje kvaliteta u pojedinim područjima.

Svi segmenti sistema za osiguranje kvaliteta djeluju usklađeno i dijele odgovornost za osiguranje i unapređenje kvaliteta u svim područjima djelovanja i rada Univerziteta i članica.

Odbor upravljanje kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu

Odbor za upravljanje kvalitetom je stručno i savjetodavno tijelo Senata koje u saradnji s drugim savjetodavnim i stručnim tijelima Univerziteta planira, prati, analizira i upravlja postupcima ocjenjivanja kvaliteta na Univerzitetu.

U nadležnosti Odbor za upravljanje kvalitetom je da:

- predlaže kriterije, standarde i postupke vezane za osiguranje i upravljanje kvalitetom;
- prati primjenu pravila i procedura donošenja, realizacije i samoevaluacije studijskih programa, te predlaže mjere za njihovo unapređenje u okviru obavljanja djelatnosti Univerziteta;
- učestvuje u pripremi interne institucionalne evaluacije;
- inicira i predlaže članicama i CIS-u način i postupak vrednovanja i osiguranja kvaliteta visokog obrazovanja, naučnoistraživačkog i umjetničkog rada;
- razvija metode za istraživanje različitih područja kvaliteta obrazovanja;
- analizira prikupljene podatke u područjima unutrašnjeg osiguravanja, unapređivanja i ocjenjivanja kvaliteta na Univerzitetu i članicama;
- obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti u skladu sa Pravilnikom o sistemu osiguranja i upravljanja kvalitetom Univerziteta u Sarajevu i Statutom Univerziteta.

Odbor za upravljanje kvalitetom se sastoji trinaest članova i čine ga: dva predstavnika Rektorata, šest predstavnika iz reda akademskog osoblja, iz svake grupacije po jedan, predstavnik iz reda studenata prvog ciklusa studija, predstavnik iz reda studenata drugog ciklusa studija, predstavnik iz reda studenata integriranog studija, predstavnik iz reda studenata trećeg ciklusa studija i predstavnik iz reda administrativnog osoblja Univerziteta.

Odbor za upravljanje kvalitetom imenuje Senat Univerziteta. Jedan predstavnik Rektorata je prorektor za kvalitet, a drugi direktor Univerzitetskog tele-informatičkog centra (u daljnjem tekstu UTIC). Predstavnike iz reda akademskog osoblja iz svake grupacije predlažu grupacije nauka/umjetnosti. Predstavnike iz reda studenata predlaže Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu (SPUS). Predstavnik iz reda administrativnog osoblja Univerziteta predlaže rektor. Mandat članova Odbora za upravljanje kvalitetom traje četiri godine, sa mogućnošću ponovnog izbora, izuzev predstavnika studenata čiji mandat traje godinu dana, sa mogućnošću ponovnog izbora. Članovi Odbora za upravljanje kvalitetom između sebe biraju predsjednika.

Stručnu i operativnu podršku radu Odbora pruža Služba za osiguranje kvaliteta i druge korespondentne službe Univerziteta. Odbor za upravljanje kvalitetom donosi Poslovnik o radu i u skladu sa njim donosi odluke.

Odbor za upravljanje kvalitetom redovno, a najmanje jednom godišnje, Senatu Univerziteta podnosi izvještaj o radu. Odbor za upravljanje kvalitetom Senatu Univerziteta u Sarajevu na usvajanje podnosi prijedlog samoevaluacijskog izvještaja Univerziteta, a informaciju o obavljenom postupku samovrednovanja i ocjeni kvaliteta dostavlja Upravnom odboru Univerziteta u skladu sa Statutom Univerziteta.

Odbor za upravljanje kvalitetom redovno, na prijedlog vijeća članica i CIS-a, putem grupacija nauka i umjetnosti Senatu Univerziteta na usvajanje i daljnje postupanje podnosi prijedlog izvještaja o internoj evaluaciji studijskih programa prvog, drugog ciklusa, integriranog studija i trećeg ciklusa studija na Univerzitetu, za svaki studijski program pojedinačno, koji se izvode na toj članici i u CIS-u.

Služba za osiguranje kvaliteta

Služba za osiguranje kvaliteta je stručna služba Univerziteta. U sistemu za upravljanje i osiguranje kvaliteta Univerziteta Služba za osiguranje kvaliteta pruža stručnu i operativnu podršku svim učesnicima u sistemu upravljanja i osiguranja kvaliteta Univerziteta. Organizacija i nadležnosti Službe propisane su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Univerzitetu u Sarajevu.

Područja djelovanja Službe za osiguranje kvaliteta su:

- osiguravanje profesionalne podrške razvoju politike Univerziteta u odnosu na osiguranje kvaliteta i međunarodnu dobru praksu u ovoj oblasti;
- osiguravanje pune administrativne podrške Odboru za upravljanje kvalitetom u pripremama postupaka i dokumenata vezanih za institucionalnu akreditaciju i reakreditaciju Univerziteta te akreditaciju i reakreditaciju studijskih programa koji se izvode na fakultetima, akademijama, institutima i u CIS-u;
- predlaganje novih rješenja usmjerenih na otklanjanje problema u skladu sa preporukama iz izvještaja (o samoevaluaciji, reakreditaciji i dr.);
- saradnja sa uredima i odborima za osiguranje kvaliteta na članicama Univerziteta i u CIS-u, drugim univerzitetima, nacionalnom akreditacijskom kućom, kao i vanjskim institucijama i tijelima;
- podrška fakultetima, akademijama, institutima i CIS-u Univerziteta u implementiranju unutrašnjih i vanjskih procesa evaluacije;
- provodi analize i prikuplja informacije o kvalitetu od svih korisnika sistema upravljanja i osiguranja kvaliteta na Univerzitetu;
- priprema za publikaciju izvještaje interne institucionalne evaluacije i druge relevantne izvještaje, dokumente i priručnike iz područja upravljanja i osiguranja kvaliteta na Univerzitetu;
- daje podršku UTIC-u pri ažuriranju i razvoju zbirki podataka – aplikativnih baza podataka;
- obavlja i druge poslove iz oblasti kvaliteta, u skladu sa svojim nadležnostima.

Odbori za osiguranje kvaliteta

Odbori za osiguranje kvaliteta imenuju se na svim članicama Univerziteta i u CIS-u. U organizaciji sistema za osiguranje kvaliteta na Univerzitetu odbori za osiguranje kvaliteta su sastavni dijelovi integralnog sistema sa posebnostima koje proizlaze iz specifičnosti obrazovnog procesa, naučnoistraživačkog i umjetničkoistraživačkog rada, kao i neophodnom nezavisnošću kod donošenja odluka vezanih za kvalitet na nivou članica i CIS-a.

Nadležnosti odbora za osiguranje kvaliteta članica Univerziteta i CIS-a su:

- organiziranje, koordiniranje i realizacija procesa osiguranja i unapređenja kvaliteta na članicama Univerziteta i u CIS-u;
- koordinacija sa Odborom za upravljanje kvalitetom na Univerzitetu putem ureda za osiguranje kvaliteta članica Univerziteta ili direktno u slučaju CIS-a;
- podnošenje izvještaja o svom radu jednom godišnje Odboru za upravljanje kvalitetom prema uputstvu koje propisuje Odbor za upravljanje kvalitetom;
- predlaganje projekata iz oblasti osiguranja kvaliteta;
- organiziranje, koordiniranje, realizacija procesa te analiza podataka dobijenih provođenjem postupka studentske evaluacije rada akademskog osoblja i uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa;
- organiziranje analize uspješnosti studiranja i naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada i identifikacija uzroka nekvalitetnog i neefikasnog procesa;

- uvažavajući standarde kvaliteta u visokom obrazovanju, razvija indikatore kvaliteta kojima se prate trendovi procesa na članicama i u CIS-u;

Odbor za osiguranje kvaliteta članice Univerziteta i CIS-a čine: jedan predstavnik uprave članice, odnosno CIS-a, najmanje dva, a najviše pet predstavnika akademskog osoblja (vodeći računa da su sa različitih odsjeka/katedri/ciklusa studija/studijskih godina), jedan predstavnik administrativnog osoblja i po jedan predstavnik studenata prvog i drugog ciklusa studija ili dva predstavnika integriranog studija u zavisnosti od toga koji se studij realizira. Članove odbora za osiguranje kvaliteta iz reda uprave, akademskog osoblja i administrativnog osoblja imenuje vijeće članice, odnosno CIS-a na prijedlog dekana/direktora. Predstavnike studenata imenuje udruženje studenata članice odnosno CIS-a.

Instituti u sastavu odbora nemaju predstavnike studenata. Članovi odbora za osiguranje kvaliteta donose poslovnik o radu i između sebe biraju predsjedavajućeg. Mandat članova odbora za osiguranje kvaliteta traje četiri godine, sa mogućnošću ponovnog izbora, izuzev predstavnika studenata čiji mandat traje godinu dana, sa mogućnošću ponovnog izbora.

Ured za osiguranje kvaliteta

Ured za osiguranje kvaliteta je stručna služba članice Univerziteta sa najmanje jednom kvalificiranom osobom, u radnom odnosu sa punim radnim vremenom na članici Univerziteta. Zaposlenici u uredu za osiguranje kvaliteta mogu biti osobe koje u radnom odnosu obavljaju poslove podrške nastavnim aktivnostima.

Nadležnosti ureda za osiguranje kvaliteta članica Univerziteta su:

- administrativno-stručni poslovi: organiziranje, koordiniranje i realizacija procesa osiguranja i unapređenja kvaliteta na članicama Univerziteta;
- administrativna podrška odborima za osiguranje kvaliteta pri saradnji sa Odborom za upravljanje kvalitetom na Univerzitetu;
- podrška odborima za osiguranje kvaliteta pri izradi izvještaja o radu odbora, koji se podnose jednom godišnje Odboru za upravljanje kvalitetom;
- ažuriranje informacionog sistema Univerziteta – aplikativnih baza podataka (sa podacima o osoblju, resursima, objavljenim radovima, projektima, knjigama i dr.);
- obrada podataka prikupljenih radi analize prolaznosti po predmetima, analize opterećenja nastavnika i saradnika, izrade plana pokrivenosti izvođenja nastave, izrade plana realizacije nastave, izrade dinamičkih planova napredovanja nastavnika i saradnika, kao i prikupljanja i obrade podataka radi analize uspješnosti studiranja i identifikacije uzroka nekvalitetnog i neefikasnog nastavnog procesa;
- administrativna podrška procesu studentske evaluacije rada akademskog osoblja i uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa; obrada podataka prikupljenih radi analize uspješnosti naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada;
- piše izvještaje za veb-stranicu članice o održanim aktivnostima, te iste prosljeđuje i Rektoratu Univerziteta radi oglašavanja na veb-stranici Univerziteta; priprema podatke za izradu godišnjeg izvještaja o radu dekana/direktora u skladu s datim nadležnostima i obavlja i druge poslove vezane za osiguranje kvaliteta na osnovu odluke organa članice.

Postupci samoevaluacije i ocjene kvaliteta na Univerzitetu

Univerzitet samostalno i putem svojih članica provodi postupke samoevaluacije i ocjenjivanja kvaliteta studijskih programa, nastave i uvjeta rada.

Postupak interne institucionalne samoevaluacije se provodi kontinuirano i tako da prethodi podnošenju zahtjeva za eksternu institucionalnu akreditaciju, a postupak interne samoevaluacije studijskog programa se provodi kontinuirano, najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija u kojem se realizira studijski program, i tako da prethodi podnošenju zahtjeva za eksternu programsku akreditaciju.

Članice Univerziteta su dužne u intervalima koji ne mogu biti duži od trajanja studijskih programa prvog ciklusa studija provesti postupke samoevaluacije. Izvještaji o provedenim postupcima samoevaluacije i ocjenjivanja kvaliteta dostavljaju se na usvajanje Senatu, a Upravnom odboru Univerziteta kao informacija. Samoevaluacija i ocjenjivanje kvaliteta provodi se na način i po postupku utvrđenom zakonom, Statutom Univerziteta i općim aktom Univerziteta odnosno članice.

Evaluacija rada akademskog osoblja

Rad akademskog osoblja članica Univerziteta podliježe kontinuiranoj evaluaciji s ciljem unapređenja kvaliteta. Postupak evaluacije rada akademskog osoblja preciznije se uređuje pravilnikom o evaluaciji rada akademskog osoblja, koji donosi Senat.

Informacioni sistem Univerziteta

Univerzitet putem mreže Univerzitetskog tele-informatičkog centra (UTIC) organizira pristup elektronskom informacionom sistemu za potrebe evidentiranja i praćenja svih podataka potrebnih za obavljanje zajedničkih funkcija Univerziteta.

Osnovni ciljevi jedinstvenog informacionog sistema su:

- a) jedinstvena zbirka podataka o studentima (uključujući i one na programima razmjene/mobilnosti), zaposlenicima (uključujući i one na programima razmjene/mobilnosti), angažovanim licima, nastavnom procesu i naučnoistraživačkom radu, imovini, prostornim, materijalno-tehničkim kapacitetima, materijalno-finansijskom poslovanju, kao i kompletnoj dokumentaciji i evidenciji utvrđenoj zakonom i Statutom koju vodi visokoškolska ustanova u djelokrugu svog rada,
- b) brz pristup informacijama i njihova pravovremena i brza interna distribucija,
- c) stalna raspoloživost informacija svim internim i eksternim korisnicima informacionog sistema, a posebno kao podrška postupcima samoevaluacije,
- d) informaciona i logistička podrška svim nivoima i načinima donošenja upravljačkih odluka na Univerzitetu,
- e) generiranje izvještaja iz zbirki podataka,
- f) sigurnost i tajnost podataka,
- g) efikasnija realizacija procesa,
- h) unaprijeđenost međusobne interakcije akademska zajednica – društvo, te
- i) unapređenje procesa integracije Univerziteta.

Sadržaj i način upotrebe elektronskog informacionog sistema

Sadržaj i način upotrebe jedinstvenog elektronskog informacionog sistema preciznije se utvrđuju općim aktom Univerziteta.

Jedinstveni elektronski informacioni sistem podrazumijeva zajednički i integrirani izvor podataka koji se organizira na najefektivniji i najefikasniji način u skladu sa osnovama softverskog inženjeringa za potrebe svih korisnika na Univerzitetu.

Standardi, kontekst i dokumenti upravljanja kvalitetom

Vanjski kontekst sistema kvaliteta Univerziteta u Sarajevu sagledava se kroz djelatnost reguliranu, pored ostalog, sljedećim propisima:

1. Propisi Bosne i Hercegovine
 - Odluka o usvajanju prioriteta za razvoj visokog obrazovanja u BiH za razdoblje 2016-2026
 - Okvirni zakon o osnovama naučno-istraživačke djelatnosti i koordinaciji unutrašnje i međunarodne naučno-istraživačke saradnje Bosne i Hercegovine
 - Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini
 - Osnove kvalifikacijskog okvira Bosne i Hercegovine
2. Propisi Kantona Sarajevo
 - Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Sarajevo
 - Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo
 - Uputstvo o zastupljenosti nastavnih sadržaja iz psihološko-pedagoške i metodičko-didaktičke grupe nastavnih predmeta u studijskim programima nastavničkih usmjerenja
 - Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti
 - Zakon o visokom obrazovanju
3. Propisi Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine
 - Preporuke za regulisanje postupka akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa 1. i 2. ciklusa studija u Bosni i Hercegovini (Sl. glasnik BiH, br. 34/23)
 - Odluka o izmjenama i dopunama odluke o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH (Sl.glasnik BiH br.26/19)
 - Odluka o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u BiH (Sl. glasnik BiH, br. 47/17)
 - Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u BiH (Sl. glasnik BiH, br. 100/11)

Kriteriji za evaluaciju kvaliteta u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini usklađeni su s Evropskim standardima za osiguranje kvaliteta na visoko-obrazovnim ustanovama (ESG-2015):

Kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova

Kriterij 1. Politika osiguranja kvaliteta

Kriterij 2. Izrada i odobravanje programa

Kriterij 3: Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta

Kriterij 4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

Kriterij 5. Nastavno osoblje

Kriterij 6. Resursi za učenje i potpora studentima

Kriterij 7. Upravljanje informacijama

Kriterij 8. Informiranje javnosti

Kriterij 9. Kontinuirano praćenje i periodična revizija programa

Kriterij 10. Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta

Kriteriji za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa

Kriterij 1. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa

Kriterij 2. Izrada i odobravanje programa

Kriterij 3: Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta

Kriterij 4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje

Kriterij 5. Ljudski potencijal

Kriterij 6. Resursi i finansiranje

Kriterij 7. Upravljanje informacijama o studijskim programima

Kriterij 8. Informiranje javnosti o studijskim programima

Kriterij 9. Kontinuirano praćenje, evaluacija i periodična revizija studijskih programa

Kriterij 10. Periodično vanjsko osiguranje kvaliteta

Interni kontekst je reguliran propisima Univerziteta u Sarajevu:

- Statut Univerziteta u Sarajevu
- Pravila studiranja za prvi i drugi ciklus studija, integrisani, stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu
- Pravila studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu
- Pravilnik o načinu korištenja softvera za detekciju plagijarizma Univerziteta u Sarajevu
- Pravilnik o postupku predlaganja, ocjene, usvajanja novih i izmjena postojećih studijskih programa i nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu
- Pravilnik o priznanjima i nagradama Univerziteta u Sarajevu
- Pravilnik o sistemu osiguranja i upravljanja kvalitetom Univerziteta u Sarajevu
- Pravilnik o studentskoj evaluaciji rada akademskog osoblja i uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa na Univerzitetu u Sarajevu
- Pravilnik o nagrađivanju akademskog i naučnoistraživačkog osoblja Univerziteta u Sarajevu na osnovu rezultata naučnog/umjetničkog rada
- Smjernice o osiguranju javnosti rada i objavi obaveznih sadržaja na službenim web stranicama organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu